

Sygn. akt *IV Ka 846/14*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Danuta Flinik

Sędziowie SO Danuta Lesiewska

SO Adam Sygit - sprawozdawca

Protokolant sekr. sądowy Dominika Marcinkowska

przy udziale Jerzego Koźmińskiego Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy

po rozpoznaniu dnia 7 listopada 2014 r.

sprawy **K. W.** s. H. i K. ur. (...)

o przestępstwo z art. 77 pkt 6a ustawy o ochronie zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt w zw. z art. 12 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Inowrocławiu

z dnia 12 maja 2014 r. sygn. akt II K 875/12

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną; wymierza oskarżonemu opłatę w wysokości 60,00 (sześćdziesiąt) złotych za II instancję i obciąża go wydatkami poniesionymi przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt *IV Ka 846/14*

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z dnia 12 maja 2014 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt II K 875/12, ustalając iż oskarżony K. W. dopuścił się popełnienia czynu polegającego na tym, że w dniu 27.06.2012 roku w miejscowości D. ul. (...) w fermie drobiu stosował w żywieniu zwierząt gospodarskich – drobiu, składniki pochodzące ze zwierząt łądowych (kości zwierząt łądowych, włosy), tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 77 pkt 6a ustawy o ochronie zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt w jej brzmieniu sprzed dnia 24 stycznia 2014 roku w zw. z art. 17 pkt 2 ustawy z dnia 22 listopada 2013 roku o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz niektórych innych ustaw oraz uznając, że wina oraz społeczna szkodliwość tego czynu nie są znaczne a okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, na podstawie art. 66 § 1 k.k. w zw. z art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzono postępowanie karne prowadzone przeciwko w/wym. na okres roku. Na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. orzeczono wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie pięćset złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Jednocześnie wymierzono opłatę sądową w kwocie 60 złotych i zasądzono od niego na rzecz Skarbu Państwa pozostałe koszty sądowe w sprawie.

Od powyższego orzeczenia apelację wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

-błąd w ustaleniach faktycznych przez wadliwe ustalenie, że oskarżony dokonał zarzucanego mu czynu w dniu 27.06.2012 r. mimo ustalenia jego nieobecności w tym dniu na fermie,

-błąd w ustaleniach faktycznych przez wadliwe przyjęcie, że to oskarżony zajmował się wytwarzaniem paszy i karmieniem czterech kurników rodzinnego gospodarstwa hodowlanego,

-naruszenie prawa materialnego, art. 77 pkt 6a ustawy o ochronie zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych w zw. z art. 17 pkt 2 ustawy z dnia 22 listopada 2013 roku o zmianie ustawy poprzez jego błędne zastosowanie poprzez ustalenie, iż oskarżony wypełnił w dniu 27.06.2012 roku znamiona „stosowania” w żywieniu zwierząt składników odzwierzęcych,

-naruszenie przepisów procedury karnej a mianowicie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k. poprzez wybiórczą i dowolną ocenę dowodów, skutkującą błędnym wyjaśnieniem istotnych elementów stanu faktycznego a mianowicie: kwestii stosowanego w gospodarstwie systemu do wytwarzania i podawania pasz, okoliczności jej wytwarzania oraz osoby ją wytwarzającej; uchylania przez Powiatowego Inspektora Weterynarii wydanych wcześniej postanowień o zakazie zbywania kurcząt umieszczonych między innymi w kurniku K-1 wobec braku podstaw prawnych do utrzymywania zakazu; dostarczonych przez oskarżonego w toku procesu wyników badań próbek pasz pochodzących z tego samego mieszalnika i podajników, które nie wykazywały żadnych zanieczyszczeń zwierzęcym DNA,

-naruszenie przepisów procedury karnej poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów poprzez wadliwe ustalenie, że ojciec oskarżonego H. W., jedynie na podstawie faktu istnienia dokumentu pełnomocnictwa ogólnego był reprezentantem oskarżonego w toku prowadzonej przez PIW w I. indywidualnej kontroli K. W. w dniu 27.06.2012 roku, wadliwe ustalenie obowiązywania tego pełnomocnictwa wobec jednoznacznego oświadczenia składanego przez H. W. o braku umocowania w toku kontroli, wadliwe uznanie wyników badań po kontroli w dniu 27.06.2012 roku mimo że nie zostały one uznane nawet przez organ administracji,

-naruszenie przepisów postępowania karnego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia a mianowicie art. 5 § 2 k.p.k. i art. 410 k.p.k. przez nie wyjaśnienie istotnych, nie dających się usunąć wątpliwości, na korzyść oskarżonego,

i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o umorzenie postępowania lub uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja była bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

I.

Za oczywiście bezzasadne uznano zarzuty apelującego a wskazujące na poczynienie przez sąd I instancji błędnych ustaleń faktycznych, wskutek dokonania nieprawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i naruszenia dyspozycji art. 5 § 2 k.p.k. Przede wszystkim należy wskazać, że w przedmiotowej sprawie postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w sposób właściwy, tj. zgodnie z przepisami postępowania karnego, było wnikliwe, gdyż wiązało się z przeprowadzeniem wszelkich dowodów potrzebnych do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia o winie oskarżonego, kwalifikacji prawnej zarzucanego czynu i kwestii wymiaru kary.

Jednocześnie, zdaniem sądu odwoławczego, dokonano prawidłowej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, a poza zasięgiem rozważań sądu I instancji nie pozostawały żadne dowody. Ustalenia faktyczne poczynione w oparciu o tak dokonaną ocenę nie wykazują błędów tak faktycznych, jak i logicznych. Ponadto możliwa była właściwa kontrola rozumowania sądu orzekającego, które doprowadziło do określonych wniosków w zakresie sprawstwa oskarżonego, co do przypisanego mu czynu, gdyż cały proces myślowy został spójnie przedstawiony w pisemnych motywach wyroku.

W szczególności nie doszło do naruszenia reguły wynikającej z art. 5 § 2 k.p.k. a stanowiącego, iż sąd nie dające się usunąć wątpliwości winien rozstrzygać na korzyść oskarżonego. Zasady tej nie można jednak rozumieć jako reguły swoistego, uproszczonego traktowania wątpliwości, gdyż przede wszystkim winny być one wyjaśnione i usunięte przez wszechstronną inicjatywę dowodową organu procesowego i gruntowną analizę całego dostępnego materiału dowodowego. Dopiero wtedy, gdy po wykorzystaniu wszelkich istniejących możliwości wątpliwość nie zostanie usunięta, należy ją wytłumaczyć w sposób korzystny dla oskarżonego. Natomiast, gdy z materiału dowodowego wynikają różne wersje wydarzenia, to nie jest to równoznaczne z istnieniem „nie dających się usunąć wątpliwości” w rozumieniu tego przepisu. W takim przypadku sąd zobowiązany jest dokonać ustaleń faktycznych kierując się zasadą swobodnej oceny dowodów, której granice wyznacza art. 7 k.p.k. Przepis art. 5 § 2 k.p.k. w żadnym razie nie może być, bowiem interpretowany jako obowiązek czynienia ustaleń faktycznych, w oparciu o najkorzystniejsze dla oskarżonego wersje wypadków. W niniejszej sprawie nie zachodzi sytuacja określona w art. 5 § 2 k.p.k., a więc nie może być mowy o obrazie tego przepisu, skoro zebrane dowody pozwalają na dokonanie jednoznacznych ustaleń faktycznych, co prawidłowo uczynił sąd I instancji.

Przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną prawa procesowego wtedy, gdy: jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.); stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.); jest wyczerpująco i logicznie – z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego – uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k.). Wszystkie te wymogi spełnia ocena dowodów, o których mowa w apelacji a także pozostałych zebranych w sprawie, dokonana przez sąd I instancji i zaprezentowana w szczegółowym i logicznym uzasadnieniu wyroku. Sąd odwoławczy nie znajduje potrzeby ponawiania tej argumentacji, skoro ją w pełni akceptuje a tym samym uznaje za możliwe bezpośrednie odwołanie się do niej. Dlatego te zarzuty, które wskazywały na dopuszczenie się przez Sąd Rejonowy w Inowrocławiu naruszeń ogólnych zasad regulujących postępowanie karne były oczywiście bezzasadne.

Za prawidłowe uznano więc ustalenia wskazujące na to, że w trakcie kontroli przeprowadzonej przez inspektorów Powiatowego Inspektoratu Weterynarii A. L. i S. B. w dniu 27 czerwca 2012 roku zabezpieczono próbkę paszy podawanej w hodowli drobiu, prowadzonej przez oskarżonego (k. 3), w której następnie ujawniono – niedozwolone w stosowaniu - składniki pochodzące ze zwierząt lądowych (k. 4-5). Ich stosowanie zresztą potwierdził sam oskarżony, gdy w toku ponownej kontroli a mającej miejsce w dniu 3 lipca 2012 roku w rozmowie z inspektorami podał, że do produkcji paszy faktycznie użył mączki mięsno-kostnej ale po wcześniejszej kontroli podjął próbę wyczyszczenia z niej aparatury oraz pozbył się jej reszty (k. 31v, 33v, 35v, 74, 76, 78v, 188v, 189v, 190). Okoliczności tej wypowiedzi oskarżonego decydują o dowodowej możliwości wykorzystania a jej spontaniczny charakter oraz reakcja członków rodziny wskazują na prawdziwość podanych faktów. Zresztą także i w próbce pobranej tego dnia ujawniono składniki pochodzące ze zwierząt lądowych (k. 18-19). Powyższe w sposób jednoznaczny potwierdza zarówno złamanie zakazu obowiązującego oskarżonego jako właściciela hodowli, jak i jego świadome działanie wbrew obowiązującym przepisom prawa. Materiał dowodowy nakazujący dokonanie powyższych ustaleń został przywołany przez Sąd Rejonowy w Inowrocławiu w pisemnym uzasadnieniu wyroku i jego ocenę sąd odwoławczy podziela a tym samym uznaje za zbędne ponowne jej powtarzanie.

II.

Odnosząc się natomiast do szczegółowych zarzutów a zawartych w apelacji należy wskazać, że:

-możliwe było przypisanie odpowiedzialności oskarżonemu mimo jego nieobecności w tym konkretnym dniu, tj. 27 czerwca 2012 roku i podczas przeprowadzonej kontroli weterynaryjnej, na fermie.

Oczywistym jest, że w dniu 27 czerwca 2012 roku jedynie doszło do ujawnienia nielegalnego procederu karmienia drobiu paszą zawierającą zabronione składniki odzwierzęce. Oczywistym przy tym jest, że popełnienie tego przestępstwa wymagało wcześniej wejścia w posiadanie tych zakazanych do wykorzystania w ten sposób substancji i

przygotowanie paszy właśnie z ich wykorzystaniem. Skoro to oskarżony był osobą prowadzącą działalność gospodarczą w zakresie tej hodowli to w sposób jednoznaczny – abstrahując nawet od potwierdzenia przez w/wym., iż nabył i użył zakazaną mączkę mięsnokostną - ponosi on odpowiedzialność za ostateczny efekt tych działań a decydujący o wypełnieniu znamienia przypisanego mu przestępstwa, związanego z wykorzystaniem zabronionej paszy. Skoro bezspornym jest, iż oskarżony K. W. prowadził działalność polegającą na hodowli drobiu m.in. w kurniku oznaczonym K 1 w dolnej hali to nie było wadliwym przyjęcie przez sąd I instancji, iż to na nim ciąży odpowiedzialność za złamanie zakazu i to niezależnie od tego, kto faktycznie - w ogóle lub tylko w tym dniu – bezpośrednio zajmował się wytwarzaniem pasz z wykorzystaniem zabronionego a dostępnego na fermie składnika i karmieniem drobiu bo nie odbyło się to bez wiedzy i akceptacji podsądnego oraz jego wcześniejszego zaangażowania.

-prawidłowo ustalono, iż doszło do wypełnienia znamienia „stosowania”.

Oskarżonemu K. W. przypisano odpowiedzialność za popełnienie przestępstwa z art. 77 pkt 6a ustawy o ochronie zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt w brzmieniu obowiązującym przed dniem 24 stycznia 2014 roku. Przestępstwo polega na nie stosowaniu się do zakazu określonego w art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE z dnia 22 maja 2001 roku numer 999/2001czyli zakazu karmienia białkami pochodzenia zwierzęcego, co dotyczy również drobiu. Penalizacją objęto zachowania polegające m.in. na, nawet i jednorazowym, podaniu zabronionej paszy. Użycie przez sąd w opisie przypisanego czynu sformułowania „stosował” nie oznacza wymogu udowodnienia wielokrotności przestępczego zachowania ale wskazanie sposobu naruszenia ustanowionego zakazu, co polegało na świadomym i akceptowanym dopuszczeniu do podania i faktycznego podania zakazanej paszy w prowadzonej przez oskarżonego hodowli drobiu.

Jednocześnie należy zastrzec, iż zgodnie z art. 17 ustawy uchylającej tenże przepis (publ. Dz. U. nr 29, z 2014 roku) do czynów popełnionych przed dniem wejścia jej w życie czyli przed 24 stycznia 2014 roku stosuje się przepisy dotychczasowe, co zgodnie z art. 116 k.k., wyłącza regułę wynikającą z art. 4 k.k.

-merytoryczne rozpoznanie przedmiotowej sprawy nie było determinowane faktem uchylania wydanych postanowień Powiatowego Inspektora Weterynarii.

Postanowieniem Powiatowego Lekarza Weterynarii w I. z dnia 11 lipca 2012 roku (k. 57) uchylono wcześniejsze postanowienie o zakazie wprowadzania do obrotu brojlerów kurzych znajdujących się w kurniku oznaczonym K 1 (k. 53). Jedynie z pisma z daty 9 lipca 2012 roku wynika, iż była to konsekwencja uznania zastrzeżeń odnośnie braku obecności kierownika podmiotu kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej podczas kontroli (k. 56). Powyższe nie skutkuje niemożliwością wykorzystania w postępowaniu karnym uzyskanego dowodu w postaci próbki paszy oraz wyników jej badań, jak i nie kwestionuje prawidłowości pobrania próbki i dokonania tego przez osobę upoważnioną.

Przede wszystkim należy podnieść, że zgodnie z art. 8 k.p.k. sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu a tylko prawomocne rozstrzygnięcia sądu kształtujące prawo lub stosunek prawny są jednak wiążące. Zasada jurysdykcyjnej samodzielności sądu karnego oznacza autonomię orzekania w przedmiocie procesu i sąd rozpoznający sprawę karną nie jest związany rozstrzygnięciami danej kwestii władzę administracyjną. Faktem jest, iż pierwotne postanowienie o zakazie wprowadzenia do obrotu brojlerów kurzych znajdujących się w kurniku K-1 hala dolna zostało uchylone późniejszym postanowieniem Powiatowego Lekarza Weterynarii w I. ale nastąpiło to w celu zapewnienia aktywnego udziału strony w postępowaniu (k. 56v). Natomiast sposób i okoliczności uzyskania dowodu (próbka paszy), który był przecież powodem ustanowionego zakazu i który został wykorzystany w postępowaniu karnym nie narusza reguł procedowania, nie jest objęty zakazem dowodowym i na tej podstawie możliwe było dokonywanie ustaleń faktycznych. Jednocześnie bez znaczenia dla oceny zasadności zarzutu rozpoznawanego w przedmiotowej sprawie pozostają rozstrzygnięcia wydane przez sądownictwo administracyjne a dotyczące innych kurników znajdujących się na terenie gospodarstwa państwa W..

-bez znaczenia dla oceny zasadności zaskarżonego orzeczenia pozostawała kwestia prawidłowej reprezentacji oskarżonego w toku przeprowadzonej w dniu 27 czerwca 2012 roku kontroli.

Przede wszystkim należy podkreślić, że oskarżony był świadomy, że w dniu 27 czerwca 2012 roku dojdzie do kontroli weterynaryjnej w prowadzonej przez niego hodowli drobiu. Osobom upoważnionym do jej przeprowadzenia wskazał jako obecnego w jej trakcie swego ojca H. W., któremu zresztą udzielił w 2005 roku ogólnego pełnomocnictwa do reprezentowania przed organami administracji rządowej i samorządowej. To właśnie w obecności w/wym. pobrano m.in. próbkę mieszanki paszowej pełnoporcjowej typu grower dla kurcząt z kurnika oznaczonego K 1 hala dolna pod kątem wykrycia przetworzonego białka zwierzęcego. Dokonały to osoby upoważnione do kontroli weterynaryjnej hodowli i brak jest racjonalnie umotywowanych zastrzeżeń odnośnie prawidłowości wykonania tej czynności. Formułowane w tym zakresie zastrzeżenia przez apelującego, iż doszło do „celowej manipulacji” a tym samym dowód został uzyskany „bezprawnie” są bezpodstawne. W teźże próbcie a - odnosząc się do wskazań apelującego - jedynej miarodajnej Zakład (...) w B. stwierdził składniki zakazane, gdyż pochodzące ze zwierząt lądowych. Wynik przeprowadzonego badania w sposób jednoznaczny wskazał na naruszenie zakazu ciężącego na oskarżonym odnośnie karmienia zwierząt w prowadzonej hodowli. Jednocześnie sąd odwoławczy akceptuje dokonaną przez sąd I instancji analizę podniesionego faktu zmiany numeracji protokołu pobrania próbki (k. 3) i uznaje tę okoliczność jedynie za uchybienie o charakterze formalnym, nie wpływające na możliwość wykorzystania tego dowodu w przedmiotowym postępowaniu.

III.

Wobec powyższego zaskarżony wyrok utrzymano w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną. Wobec treści art. 636 § 1 k.p.k. i nie znajdując podstaw do zwolnienia oskarżonego z obowiązku poniesienia kosztów wywołanego wniesieniem apelacji na jego korzyść postępowania odwoławczego wymierzono mu opłatę w kwocie 60 złotych (zgodnie z art. 12 w zw. z art. 8 i 7 ustawy o opłatach w sprawach karnych) oraz obciążono go wydatkami poniesionymi przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.